

Legislația profesiei de mediator

**Ediție îngrijită
de dr. Zeno Șuștac**

Include
**Mesajul președintelui Consiliului de Mediere,
Mugur Mitroi**

PRO LEGE

O colecție necesară oricărui jurist:

- reunește între copertele fiecărei culegeri informații esențiale și extinse din domeniul abordat, înlesnind astfel utilizatorului activitatea de informare și de cercetare, reducând semnificativ și eficient timpul dedicat acesteia;
- prezintă pachete de acte normative consolidate, atent selectate în vederea acoperirii domeniului vizat, îmbogățite cu note și referințe utile, structurate și evidențiate profesionist și menite a facilita înțelegerea voinței și a intențiilor legiuitorului (prin semnalarea și/sau prin prezentarea unor corelații ori a unor spețe relevante, în unele cazuri prin oferirea unor lămuriri punctuale etc.);
- seria PREMIUM din cadrul colecției PRO LEGE este tipărită pe hârtie albă de calitate superioară, ideală pentru adnotările necesare în activitatea didactică și practică, beneficiază de grafică și de cromatică speciale (în vederea unui plus de evidențiere a informațiilor-cheie), incluzând totodată un vast material informativ suplimentar;
- fiecare culegere în parte constituie, practic, un instrument juridic complex, indispensabil activității de zi cu zi în cadrul domeniului căruia îi este dedicată și pe care îl reprezintă, organizând unitar informațiile necesare unei bune cunoașteri a domeniului respectiv.

COORDONAREA GENERALĂ a Colecției PRO LEGE este asigurată de dl consilier juridic Oliviu Crâznic. Așteptăm sugestiile și propunerile dvs. pe adresa prolege@universuljuridic.ro

---

S.C. UNIVERSUL JURIDIC S.R.L.

București, Bd. Lulu Maniu, nr. 7, Corp A, et. 3, Sector 6
telefon: 021.314.93.15; 0733.674.222; fax: 021.314.93.16

Legislația profesiei de mediator

Universul Juridic
București
-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ROMÂNIA

[Legislație]

Legislația profesiei de mediator / ed. îngrijită de dr. Zeno

Șuștac. - București : Universul Juridic, 2015

ISBN 978-606-673-171-3

I. Șuștac, Zeno (ed.)

316.472.4(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Cuvânt-înainte

Dr. ZENO ȘUȘTAC

Vicepreședintele Consiliului de Mediere

Conflictul, privit ca fenomen social contextual determinat de ciocnirea dintre interesele, conceptele și nevoile unor persoane sau grupuri atunci când acestea intră în contact și au obiective diferite sau aparent diferite, are o prezență constantă în evoluția și dezvoltarea societății umane. Modalitățile tradiționale de soluționare a conflictelor, mai cunoscute publicului larg și utilizate în mod frecvent, propun o abordare axată pe impunerea de către o autoritate a unei soluții părților angrenate în conflict. Principala modalitate clasică sau tradițională este apelarea la instanța de judecată în scopul tranșării unui litigiu prin impunerea unei soluții, cu dezavantajul major pentru părți de a fi lipsite de orice putere de decizie.

Pentru a avea o privire de ansamblu asupra medierii, este necesar să ne raportăm la filosofia dreptului, precum și la filosofia conflictului. De remarcă este faptul că medierea este percepută ca o soluție viabilă de rezolvare a disputelor atât de către organismele europene, cât și de către autoritățile naționale. Filosofia dreptului, consacrată la nivel de literatură de specialitate din cele mai vechi timpuri, propune o abordare filosofică asupra dreptului, răspunzând, în principal, într-o temă care stabilește relația dintre drept și morală, la întrebarea: „*ce este dreptul?*”. Filosofia medierii propune același demers, cu specificitatea că întrebarea la care se caută răspunsuri este: „*ce este medierea?*”. Deși cultura litigioasă este adânc împământenită în mentalul colectiv național, este de precizat faptul că filosofia medierii nu este cu nimic inferioară filosofiei dreptului, având o tentă mai nobilă, care pune în prim plan încurajarea menținerii unor relații armonioase între actorii sociali. Având obiective diferite: susținerea eficientă a unui „război juridic” în cazul filosofiei dreptului, respectiv armonizarea unor relații interumane perturbate de apariția unor dispute, cele două abordări filosofice se suprapun în mică măsură. Selecția tipului de abordare (litigioasă sau amiabilă) este strict alegerea părților implicate în conflicte, litigii sau dispute. Dialogul constructiv sau cel vindicativ constituie alegeri ale părților interesate, cu beneficii sau repercusiuni viitoare în funcție de tipul de alegere. Spre deosebire de calea litigioasă, lucru mai puțin cunoscut de publicul larg, medierea antrenează un consum redus de resurse, în condiții de confidențialitate, cu implicarea totală a părților în controlul și construcția soluției.

Pornind de la aceste considerente, putem afirma cu tărie faptul că medierea este un barometru al evoluției și al dezvoltării unei societăți sănătoase. Mediatorul, prin excelență un exponent al elitelor morale și culturale și un factor generator de echilibru, are rolul de a contribui la edificarea arhitecturii consensului atunci când raporturile sociale sunt perturbate de apariția unor dispute. Mediatorul, investit cu încrederea celor care ajung să nu mai aibă încredere unii în alții, are rolul de a facilita, în mod profesionist, comunicarea și negocierea dintre aceștia, în scopul edificării unei soluții durabile la conflict.

Mediatorul beneficiază de o pregătire multidisciplinară, urmând ca acesta să își perfecționeze continuu dezvoltarea profesională conform cadrului european și național privind medierea. Cunoștințele și abilitățile dobândite de acesta anterior accesului în profesia de mediator constituie un punct de pornire în definirea sa ca profesionist în domeniul soluționării alternative a conflictelor și în niciun caz un punct de referință în desăvârșirea sa ca mediator. Profesia de mediator, profesie nejuridică, propune, în persoana mediatorului, un model de profesionist dedicat gestionării și rezolvării conflictului cu care părțile se confruntă și pe care nu reușesc să-l transforme, fără intervenția unei persoane calificate în domeniul ADR (*Alternative Dispute Resolution*), într-o înțelegere agreată. Resetarea sistemelor de valori și referință izvorâte din profesiile desfășurate anterior este o necesitate pentru orice proaspăt mediator. Conduita profesională ireproșabilă și modelul de interacțiune socială propus de fiecare mediator în parte constituie o reflecție a profilului corpului profesional al mediatorilor din România.

Cadrul în care se manifestă mediatorul ca și profesionist este dat de normele care reglementează activitatea sa profesională. Legislația națională în domeniul medierii, adoptată în anul 2006 ca și condiție în vederea aderării României la Uniunea Europeană, a suferit de-a lungul timpului o multitudine de modificări, mai mult sau mai puțin benefice pentru consolidarea medierii în România. Legislația națională în domeniul transpune prevederile europene în vigoare, adaptându-le specificului național și interesului statului român în folosirea pe scară largă a medierii în țara noastră. Creșterea calității actului de justiție și degrevarea instanțelor pot fi realizate cu sprijinul medierii, ca alternativă solidă la judecarea cauzelor în instanță, pe cale amiabilă, abordare asumată și inițiată de părțile interesate. Soluția obținută prin mediere nu poate fi considerată o soluție inferioară celei obținute în instanța de judecată, curent european transpus într-o Directivă încă din anul 2008.

Continua creștere a standardelor profesionale este o preocupare constantă a Consiliului de Mediere, organismul autonom, apolitic și de interes public desemnat prin lege să coordoneze și să reglementeze profesia de mediator. Statutul profesiei de mediator adoptat în anul 2015 consolidează profesia de mediator în peisajul profesiilor independente din România. Medierea fiind o activitate de interes public, cadrul de desfășurare a activității profesionale a mediatorilor presupune rigori specifice. Încrederea în mediere și în deontologia profesională a mediatorului sunt cerințe necesare prestării unui serviciu calificat, în condiții de neutralitate și imparțialitate.

Subliniez faptul că medierea poate fi folosită în orice tip de dispută în care părțile au capacitate de dispoziție, atât în cazul celor deduse judecării cât și în cazul celor care nu au ajuns în instanță. În cazul litigiilor, acordul de mediere (înțelegerea părților rezultată din mediere) depus în instanță și încuviințat de aceasta poate stinge disputele, poate satisface imediat nevoile și interesele părților și poate preveni amplificarea neînțelegerilor cu păstrarea/îmbunătățirea relațiilor dintre părțile aflate în conflict.

Experiența societăților democratice în domeniul medierii – de câteva decenii – a condus la uzitarea procedurii în majoritatea situațiilor conflictuale, reflex social încă inexistent în România. Multiplele beneficii ale medierii în comparație cu procedura litigioasă (durată, costuri, confidențialitate, control asupra soluției etc.) precum și trendul politicilor europene în domeniul *Alter-*

native Dispute Resolution vor conduce la accesarea pe scară largă a serviciilor de mediere și la transformarea medierii dintr-o opțiune în principala modalitate de soluționare pe cale amiabilă a disputelor.

Prezenta lucrare constituie un instrument util pentru mediatori în exercitarea profesiei însumând principalele reglementari în domeniu, necesare desfășurării activității. Profesioniștii domeniului juridic vor avea și ei la dispoziție legislația specifică, iar beneficiarii serviciilor de mediere vor putea înțelege mai facil cadrul legal incident.

Mesajul președintelui Consiliului de Mediere: Globalizarea conflictelor și soluționarea acestora – Medierea, o altă viziune

Drd. MUGUR MITROI
Președintele Consiliului de Mediere

Într-o perioadă istorică, relativ scurtă – aproape 15 ani –, societatea civilă a descoperit că procedura medierii care se încearcă a se implementa, promovându-se ca o alternativă la metoda clasică de soluționare a litigiilor (instanța de judecată), în realitate, capătă și valențe sociale, devenind un simbol al societății moderne, un indicator de civilizație și de progres. Liderii lumii moderne încearcă să-i găsească o identitate socială, abordând titluri care trimit la explicarea medierii ca „fenomen social”, o „arhitectură socială”, „un instrument al societății civile”, intuind atât utilitatea ei publică, cât și eficiența acesteia în dinamica și consolidarea societății.

Este, poate, momentul să încercăm explicarea tendinței firești de a asigura medierii valențe sociale, prin descifrarea mecanismului din spatele procesului vizibil al acestei proceduri, informale și specifice, cu particularități determinante pentru fiecare direcție socială unde se implementează și se dezvoltă.

Plecăm de la scopul inițial care a generat nevoia de identificare a unei proceduri flexibile și oportune fiecărui tip de conflict, dar care fundamental se bazează pe tehnici și pe particularități comune, care, în esență, gestionează tipul de reacție atât la nivel individual, cât și la nivel macro.

Medierea încearcă soluționarea conflictelor prin stingerea acestora, consecința dispariției conflictului asupra căruia a fost aplicată medierea poate duce la o împăcare a părților mediate, cu condiția ca, între acestea, să fi existat o relație de colaborare inițială care a suferit prin nașterea conflictului.

Începem analiza situației expuse prin definirea conflictului ca fiind o relație de interdependență, istorică sau spontană, între două sau mai multe entități, fie ele persoane sau grupuri de persoane (instituții, state), devenită incompatibilă, la un anumit moment dat, datorită limitărilor impuse de resurse și de percepțiile individuale sau de grup. Încercăm să definim fenomenul care, conceptual, poartă denumirea de „conflict” și care, în timp, a căpătat multe alte definiții bazate pe caracteristicile căpătate în funcție de locul unde se naște, de participanți, de actorii conflictului sau de obiectul în privința căruia apare disputa.

Conflictul reprezintă o sursă inepuizabilă de progres, dispariția acestuia fiind asimilată dispariției societății sau individului. Fac această afirmație dat fiind faptul că una dintre cele mai vechi forme de manifestare a unui individ sau a unei organizații o reprezintă conflictul. Inițial, conflictul s-a născut ca o necesitate fiziologică de protecție a persoanei, atunci când societatea avea ca organizare perioada matriarhatului sau a patriarhatului; ulterior, conflictul a devenit necesar în asigurarea existenței triburilor și formelor de organizare arhaice, mergând până în prezent, când conflictul este omniprezent în viața personală, dar și de grup, generând dinamica individuală și instituțională, atât la nivel organizațional,

cât și statal. Altfel spus, întrucât lipsa conflictului duce indubitabil la lipsa progresului și la declinul social, pacea reprezintă fundamental capacitatea de gestionare a conflictului, și nu lipsa acestuia.

Ca să avem conflict, trebuie să avem cel puțin două părți, pentru că o dispută se naște, se dezvoltă și se stinge între părți, în spațiul determinat și individualizat de cele două părți aflate în dispută. Astfel identificăm că, pe lângă prezența părților ca o condiție esențială pentru apariția conflictului, este necesar să avem și un spațiu bine determinat, marcat, între cele două părți, spațiu care reprezintă frontiera, linia de demarcație dintre cele două entități.

Frontiera sau linia de demarcație reprezintă spațiul vital al conflictului, dar, în același timp, reprezintă și locul de întâlnire dintre actorii conflictului, soluția la conflictul apărut însemnând, de fiecare dată, o trecere acceptată a acestei frontiere, consensual decisă. Orice depășire a frontierei fără acceptul exprimat reprezintă o escaladare a conflictului, încălcarea frontierei fiind condiționată de identificarea unei soluții și de acceptul mutual al părților combatante în depășirea acestei zone de demarcație.

Conceptul de frontieră este unul relativ nou în istoria omenirii, acesta fiind prezent odată cu apariția statului-națiune – sfârșitul secolului al XVIII-lea, apariția capitalismului industrializat –, moment în care au început să apară granițe și pașapoarte, până în acel moment oamenii identificându-se după etnie, cultură și limbă, mai degrabă decât după naționalitate. În Franța, în anul 1789, doar jumătate din populație vorbea franceza, iar în anul 1860, când a fost unită Italia, doar 2,5% din populație vorbea italiana.

În prezent însă, conflictele depășesc granițele și nu mai pot fi rezolvate de statele-națiuni individuale, sistemele inventate tocmai pentru a proceduriza modalitatea de stingere a conflictelor fiind depășite de situațiile reale, care au dovedit că puterea de reglementare a statelor este inefficientă și anacronică, atunci când se încearcă identificarea de soluții.

Astfel, este necesar să identificăm o metodă care să țină cont de caracteristica fundamentală a conflictului, și anume aceea că reprezintă cea mai veche formă de manifestare a individului, manifestare generată de lipsa satisfacerii nevoilor individuale sau de grup. Metoda trebuie să fie definită de capacitatea de a gestiona conflictele, fără să fie ținută de limitările generate de granițe sau de orânduirii sociale, de barierele de limbă, religie sau apartenență etnică.

Metoda trebuie să satisfacă în mod eficient nevoile care au generat conflictul, nevoi determinate de un cumul de percepții atât individuale, cât și de grup, dat fiind faptul că orice nevoie reprezintă suma tuturor percepțiilor și este caracterizată de un tip unic de reacție, comună la nivel de specie, comună la nivel de societate, dar și de individ.

Una dintre puținele metode care răspund la cerințele enunțate anterior este medierea, o procedură informală care se bazează în mod exclusiv pe determinarea nevoilor și pe satisfacerea acestora consensual, de către participanții la procedură. Este necesar să dezvoltăm procedura pentru asigurarea progresului social și individual, dat fiind faptul că, în acest moment, conflictul a căpătat o caracteristică ușor de identificat, și anume dimensiunea globalizată, iar la astfel de tendințe trebuie ca societatea să răspundă printr-o procedură necesar globală, și anume medierea.

Constatăm că singurul sistem care generează progres este determinat de conflict, iar tendința de suprareglementare instituțională duce inevitabil la un